

Szerkesztőségi iroda,
hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közle-
mények küldendők: fő-
utca 186. szám.

Kiadó hivatal:

Nagy Ferenc könyv-
kereskedése, hová az
előfizetési pénzek, hir-
detések, hirdetés-díjak
és reklamatíók
küldendők.

BÉKÉS

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések felvételnek: Gyulán a kiadó hivatalban; Pesten: Lang Lipót nemzetközi hirdetési irodájában (Erzsébet tér 9. sz.) Továbbá Neumann B. (Kigyó utca 6. sz.), és Singer Sándor (3 korona utca 5. sz.) hirdetési irodájában. — Hirdetési díjak: Három hasábos Garmondsor háromszori hirdetésnél 5 kr. Terjedelmes vagy többször megjelenő hirdetések kedvezőbb feltételek mellett vétetnek fel. — Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr. — A „Nyilttér”ben a 3 hasábos Garmondsor díja 15 kr.

Megjelen

hetenként kétszer, va-
sárnap és csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással,
vagy vidékre postán

egész évre . . . 6 frt —
fél „ . . . 3 frt —
negyed „ . . . 1 frt 50

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési felhívás

a

BÉKÉS

folyó 1870. év július-szeptemberi negyedére.

Az évnegyed közel lejártával fölkérjük a t. közönséget, hogy lapunkat továbbra is becses pártfogásában részesíteni s az új negyedre szóló előfizetéseket kiadóhivatalunkhoz mielőbb beküldeni sziveskedjék.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók.

Egy városról, a mely beteg.

(R.) Beteg egyik városunk nagyon, önmeghasonlásban szenved. Míg a baj házilag lett volna gyógyítható, erre nem gondolt, csekélyelte a bajt, vagy a szerek nem voltak helyesen választva, midőn pedig a kór elhatalmasodott, oly orvoshoz folyamodott, a ki háziszereket használni nem érzett hivatást, s hasonló esetben rendszeren vérvételt alkalmaz, a mi helyi gyuladásoknál — a hasonszenvi gyógymód előtt — gyakran sikert mutatott, de általános vérlob esetében többnyire hatástalan maradt; mai nap pedig már magok az allopáták is kerülnek, a tapasztalás azt mutatván, hogy helyi gyuladás esetében is a vérvétel még nagyobb torlódást okoz, a beteg rész felé.

De szóljunk képek nélkül, előlegesen még csak kettőt jegyezvén meg, azt: hogy nekünk a discretio nem engedi vala tollat fognunk, ha Szarvas, mert ő a beteg, belviszályát maga nyilvánosság elé nem viszi, és — hogy így is azt a legtisztább jó akarat vezérli, mert nekünk, kik a viszálykodó feleket egyiránt szeretjük, még azt az értetlen tömeget sem véve ki, sőt! — nekünk mondhatlan zokon esik, megyénknek egyik különben legpéldásabb községét így két vérszű részre szakadva látni s nincs forróbb óhajásunk mint az, hogy Szarvason a régi jó egyetértés, a béke ismét helyre álljon.

Felette sajnáljuk, hogy miután a kór már annyira haladt, hogy az öngyógyítás többé lehetségesnek nem tartatott s a beteg város orvoslásért máshoz folyamodott, hogy nem akadtak jó barátok, ilyeneknek hiányozni nem lett volna szabad, a kik humanus hazafiai intervenciójukkal a vérszű sebeket bekötözzék vala.

Sajnáljuk, hogy a közgyűlésen is a barátságos kiegyenlítés még csak meg se kíséreltetett. Ellenkezőleg, mintha nem a műélvnek találtuk volna a

küzdő felek szószólóinak kölcsönösen sebző bajvivásában és oly szegények voltunk nem találni más eszközt, mint a háborgó város felett, a megtorló igazság pallosának megsuhintását.

A megye méltósága lett megsértve! ez volt a jelszó... Mintha bizony a megye méltóságának nem az derogálna leginkább, hogy kebelében magát viszály fészkelte meg, s hogy annak elosztatására nem találtatott más gyógyszer, mint criminalis vizsgálat!

De így megkésve is, az ingerültség legnagyobb fokán bár, nem volna már egyéb hátra, mint a bünvizsgálatnak szomorúan szabad folyást engedni, mint újra meg újra felszaggatni az ugy is mérges sebeket, hogy végeredményben, valószínűleg, egy pár szegény ördögön elüttessék a por, persze a rehabilitált megyetektintély dicsőségére és — ismét valószínűleg, nem, bizonyosan, a belviszály daemonának átkos gyönyörűségére...?

Hogyan! Szarvas polgárai, önkönnél előbbre való volna kicsinyes berzengéseik kielégítése, mint az emberi és polgári erény gyakorlása, azon erényeké, melyekért önkönnél oly nemesen hevülnek, melyet tanítanak, hogyan! önkönnél nem éreznék, hogy azon pallos, mely ott végig fog hordoztatni két élő fegyvert, mely nemcsak a bűnösökül designáltakat, hanem mindnyájukat sebzendi; hogyan! a családjukban kitért viszály minden erejüket annyira kimerítette volna, mikép a kóranyagtól megszabadulni immár képtelenné lettek...?

Ezt mi nem hihetjük, nem hisszük, ha ily szomorú vallomást önkönnél maguk tenének is.

Mi egy jobb, sikeresebb s mindenesetre önkönnél méltóbb mód felett még most sem akarunk kétségbeesni

De mielőtt ehhez hozzá szólnánk, elmondjuk a szomorú epizód felett őszinte véleményünket és figyelmeztetjük önkönnél, legyenek arról meggyőződve, hogy e véleményben, e meggyőzésben minden polgárilag gondolkozó s érező velünk teljeslélekkel osztozik.

Hogy honnan eredt a baj, kik idézték elé, kik öntötték a tűzre olajat, mindezt fürkészni a vizsgáló birónak lehet feladata, mi — ezt nem kutatjuk, nem azért mintha erkölcsi bíraskodás esetében minderre sulyt nem fektetnénk, hanem azért, mert a mi utunkon annak kiderítése, ha ez — ily tömkeleggel bonyolult ügyben lehetséges volna is, — hogy kinek van igaza, kinek nincs — célhoz nem vezet.

Mi eljárásunkat a rendes biróval ellenkezőleg — itélettel kezdjük mondván:

„Szarvason hibátlan senki sincs, Szarvason hibás mindenki, hibás

az, a ki a viszálynak részese és hibás, a ki azon kívül maradt.”

Indokaink:

A kik a viszályon kívül maradtak hibásak azért, mert a bajt veszélyessé válni engedték a helyett, hogy tömörülve, magukat a viszálykodók közé vetették volna.

A viszálykodók maguk? Óh, ók hibátlanok nem lehetnek, nem közülök egy sem, mert minden viszálykodó hibás, ha különben oly tiszta volna is, mint az arany. Ez átka minden viszálynak.

Mi a viszály, ha nem a gyarló szenvedély féktelen háborgása s ki az, a ki magáról ily esetben állítani merheti, hogy míg benne zajlik, értelme magához hí marad..!

Hibás tehát ott minden viszálykodó, mert nincs, nem lehet, hogy a viszályt kiki egy szóval, egy tagmozdulattal, egy igénissel vagy tagadással ne szította volna.

Hibásabbak azok, itt és ott, a kik a neki szilajult tömeg élén állottak, a kik oly önzők voltak, hogy sértett hiúságuknak, hatalomvágyuknak, anyagi érdeküknek feláldozták egy község nyugalmát s nem bírták áldozatul hozni ezeket annak; még hibásabbak azok, a kik sértve vagy nem, az mindegy, a vezérelemmel szemben, a minden időben ellenséges értetlenséggel szövetkeztek, hogy azzal, miként Coriolán tevő, megtámadják legsajátabb községüket, hogy a feldult rend romjain ádáz bacchanaliakat üljenek; s legesleghibásabbak, a kik szinleg közönyösök, vagy épen sajnálkozóak, azonban macchiavelli szivtelen alatomossággal szőtték átkos hálójukat — mert ahol ily mérvű viszály van, ott ily fajtájuk ritkán hiányoznak. Elmergesült közviszályban ártatlan nem maradhat senki, s ha az oly hosszan tart, mint Szarvason már, hány s minő forrásból nyert az táplálékot, ki mondhatná meg! az eredeti ok talán már rég feledve van, legalább nem fáj úgy, mint azok a sokkal égetőbb sebek, melyeket emez intenzív dulakodásban, mert harcnak azt nem nevezhetjük, kiki osztott s kapott viszont, a harcban nyert sebek, mondják nem fáznak, nem legalább a sebesülés percében, de a viszályban ütöttek, ah, azok azonnal égetnek a lélek mélyeig.

Ki tudná tehát honnan eredt a baj, hogy következtek a sértések egymás után, ki volt a kezdő, ki sértett előbb, ki viszontag s ki panaszkodhat joggal a legnagyobb fájdalomról...

S mi cél volna azzal elérve, ha mindennek szomorú egymásutánját bírnók, ha nem az, hogy azt keserű fohással — tűzbe dobjuk.

Mert a ki ez esetben nem büntényt

lát, hanem az emberi gyarlóság tömeges és szomorúan eclatans nyilvánulását, melynek igazságos megítélője csak Isten lehet; a ki úgy látja, hogy ezen eset itt alant, egyetlen törvénycikk szerint ítélt meg s ez az, mely a salus reipublicae-ről szól, szóval a ki nem büntetni akar közönséges értelemben, hanem békiteni, a felháborodott község belső nyugalma visszaadni miként mi, arra nézve a fentebbi kérdések megfejtése céltalan, sőt a békités ügyére nézve a legveszélyeztetőbb.

A büntetés, a bűnhődés egy másik módja azonban itt sem maradhat el, bűnhődnie kell mindenkinek és pedig hibájának mértéke szerint, ezt kívánja a megsértett béke, ehhez joga van sértője ellenében minden sértettnek.

S mely revelatio utján jussunk e felső igazsághoz, mert ilyet embernek tenni nem adatott...!

Igen is, revelatio utján jutunk ezen igazságtételhez, de az ép azon emberek által nyilatkozzék, a kik hibáztak, ítéljenek ők önmaguk felett, appellálva a gyarlóságtól az értelem, a szív érényéhez, ez lesz a legszébb ítélet, mely előtt tisztelettel hajlik meg minden valódi nemes.

A multa ki-ki fátyolt vessen!

Ez az igazságtétel.

És az elégtétel a bűnhődés...?

Oh, ez abból önkényt foly, ebben ne kétkedjenek.

Ki-ki sértő, ki-ki sértett egy személyben, s mentül előbbre járt a szomorú ügyben, annál inkább volt sértő, annál inkább volt sértett egyszersmind.

Az igazságtétel ezen nemével tehát ki-ki hibája és sérelmének mértéke szerint bűnhődik s nyer elégtételt a sértőjén vendő elégtételről való lemondással és szenvedélyének fájó leküzdésével.

Ez a legteljesebb elégtétel, ez a legkeserűbb bűnhődés.

A közönyösek is bűnhődnek így, ők érendik miként.

Az alattomos ármánykodók, ha vannak, bár ne volnának, ezek fenytve lesznek azzal, hogy átkos hálójukat széttépve látják. Egyébiránt, ha ilyenek volnának, mit hinni nem akarunk — adjon isten jövőre nekik is — jobb erkölcsöt.

Igen, igen polgártársak, tartsanak önk maguk felett egy ily ítéletet, a legférfiasabbat, a legigazságosabbat, a legsúlyosabbakat, a legkikerülhetlenebbet, de egyszersmind az önk helyzetében az egyedül lehetőt, az egyedül kibékítőt.

Van önk közt pap, bölcselő, politikus, iparos, kereskedő, földmives; szóljon a pap az irás, a bölcselő a bölcsesség, a politikus a józan politika, a társadalmi érdekek, a kereskedő, iparos, földész, a gazdasági nagy tényezők nevében, és ki lesz gyenge, avagy megátalkodott saját énjét, saját hiúságát, érdekét vagy akár saját sérelmét is ama nagy érdekek fölé helyezni! Reméljük, ilyen nem lesz senki.

Ezt tegyék testvérek mentül őszintébben, teljesebben s mentül elébb, inkább ma, mint holnap, inkább reggel, midőn a nap kél, mint este, midőn ismét egy nap mult el önk haragja felett!

Siessenek, hogy ha ő eljön, a ki a bűnöst feltalálni küldetett, ilyet már ne találjon, hogy önk összeülve fogadhas- sák őt, mondván: mi mindnyájan egyaránt hibásak voltunk, de megbűnhődöttünk már egy belső igazság törvénye szerint; tegyék önk ezt, vegyék ki a világi igazság szolgálja kezéből a pallost, mely neki úgy is nehéz; cse- reljék azt fel olajággal, melylyel küldői előtt megjelenjen s mondhassa: „megszeg-

tem törvényteket, de megmentet- tem a községet, melyet fenytendők valátok, visszaadván azt ön- nönmagának, vissza a társadalom- nak.”

Cselekedjenek önk e szerint, testvérek, a haza nevében, melyet önk annyira imádnak.

Ez a mi véleményünk, ez ítéletünk, melynek kimondásával megtettük kötelességün- ket oly igaz lélekkel, mint a minő igaz az, hogy tollunkat a legmélyebb megindulás- sal tesszük le.

„Fátyolt a multa s legyen bé- ke velünk.”

Békésmegye bizottmányának 1871. évi juniushó 12-én és folytatva tartott közgyűlése.

(Folytatás.)

Junius 15-ikén.

A megyeszervezési ügy.

Elnöklő főispán ur előterjeszti, miszerint a köz- törvényhatóságok országsszerte rég óhajtott rende- zésének ideje bekövetkezvén, az ezt tárgyzó 1870- ik évi XLII. t. c. tényleges életbeléptetését elők- szítő átmeneti intézkedések megtétele e megye kö- zönségének is most már feladatává vált, s mint- hogy ezen előintézkedések megtételére épen a mai nap (jun. 15-ke) lön kintüve: a közgyűlés e tek- intetbeni első teendőjét az idézett törvénycikk idevonatkozó 91-ik §-ában előirt, s a főispán el- nöklete alatt működendő küldöttségnek megalaki- tása képezi; mely küldöttség mindazokra nézve, mik a megye jövő szervezésének mikénti megál- lapítására vonatkoznak, tervezetet dolgoz ki, s ezt egy ujjabban egybe hivatandó s a kérdéses terve- zet megbirálására hivatott közgyűlésnek mutat- ja be. —

Mely ebbeli előadása után elnöklő főispán ur azon tekintetből, hogy a fentérintett és szükségké- pen számos tagból alakittatni kellő küldöttség tag- jainak megválasztására nézve könnyebbség éret- hessék, s maga részéről egy névsor-tervezetet ter- jeszt elő s azt a megye közönségének elfoga- dásra ajánlja.

A megye közönsége elnöklő főispán ur által a fennforgó körülmények méltányos figyelembe vé- tele mellett előzőleg egybeállított névsort magáévá tévén elfogadja s ekként a szervezeti előmunká- latok elkészítésére hivatott küldöttség a főispán ur elnöklete alatt következő tagokból állandó és pedig: Asztalos István, Ambrus Lajos, Beliczey István, Beliczey Rudolf, Boros István, Baranovics Gergely, Bodoky Lajos, Csorba Mihály, Cziffra Imre, Eör- dőgh Frigyes, Farkas Gábor, Fónagy Károly, Fe- renczy Alajos, Farkas Béla, Fábry Márton, Fol- tányi Ignác, Glazer Károly, Hajóssy Ottó, Huszka Mihály, Jancsovits Pál, Janó Sándor, Justh István, Karassiy István, Kertay Zsigmond, Kalmár Mihály, Keblovsky Lajos, Keller Imre, Kemény Mihály, Keresztesi György, Kis Károly, dr. Kovács István, Ladits György, Lubinsky Ede, Mikolay István, Nagy Károly, Novák Kamil, Nyikora Mihály, Oláh Sándor, Omaszta Szilárd, Ormos János, Party Fe- renc, Poól Dániel, Popovits Jusztn, Reök István, Szanthó Alajos, Sall Károly, Székács Pál, Sztra- ka György, Szombathelyi Gyula, Szulimán István, Szakáll Lajos, Thaisz Gyula, Tuczentaler Antal, báró Wenckheim László, gróf Wenckheim Frigyes, Végh József, Wilim János, Zöldi János.

Mint hogy pedig a küldöttségnek számos vidéken lakó tagjai vannak, a megye közönsége azon méltányossági tekintetből, hogy a vidéki tagoknak a megtartandó tanácskozmányokrai megjelenése meg- könnyítessék: az általuk esetenként teendő fuva- rozási kiadásoknak házipénztárából leendő megtér- títését kimondandónak találja.

Ezzel a közgyűlés d. e. 11 órákor e napra be- fejeztetett azon okból, hogy a szervezési küldöt- ség még ugyan e nap délelőttjén egybeülvén, to- vábbi teendői felett határozzon.

A küldöttség déli 12 órákor főispán ur 8 mel- tósága elnöklete alatt egybe ült s előadójaul Ha- jóssy Ottó, b. tagot választván meg, feladatának sikeresebb és gyorsabb megoldhatása tekintetéből négy szakosztályra osztott, s a szervezési törvény 91-ik §-ában előirt teendőket a szakosztályok kö- zött következőleg osztotta meg, és pedig: az érin- tett szakasz a) és c) pontjában előirt teendőket az első; a b) f) h) pontokban foglalt teendőket a második; az e) pont alattiakat a harmadik; a g) pont alattiakat pedig a negyedik szakosztály- ra bízta.

Ezzel az elnök a bizottsági ülést berekesztvén, következő a fentebbiek szerint alakított szakos- tályok alakulási tanácskozmánya, mely külön-külön helyiségekben egy időben megtartott tanácskoz- mányok eredménye a következő: az első szakos- tály elnöke Kalmár Mihály, előadója Ha- jóssy Ottó; a második szakosztály elnöke Asztalos István, előadója Cziffra Imre; a harmadik szakosztály elnöke Ladics György, előadója Huszka Mihály; a negyedik szak- osztály elnöke báró Wenckheim László, előadója Nagy Károly lesz.

Az ekként megalakult szakosztályok működésé- nek, valamint általában a szervezést tárgyzó elő- munkálatok tüzetes ismertetését lapunk annak ide- jén pontosan hozandja.

(Folytatása következik.)

A delegációkból.

Bécs, jun. 17. A magyar delegáció hadügyi al- bizottság ma d. e. 10 órákor kezdé tanácskozás- sait, melyben a kormány részéről Benedek tábor- nokon kívül a hadügyministerium két főbb hiva- talnok is részt vett. Az állandó elhelyezés és a ter- ritorialis divisió tárgyában benyújtott tervezetek megvizsgálására kiküldött választmányok szóval jelentést tettek. A területi hadosztályok iránti ja- vaslat helyesléssel találkozott, ellenben az állandó elhelyezés iránti tervezet hosszasan eszmecsere- re szolgáltatott okot, különösen azon tekintetből, hogy Magyarországon 24 gyalogezred, ezek között 22 magyar, 12 lovasezred, melyek közt 11 magyar, elhelyezendő. Az albizottság a gyalogság és lo- vasság közti ezen kedvezőtlen viszony megváltoz- tatását sürgeti; továbbá kívánja, hogy a magyar sz. korona országaiból kiállított ujoncok nagyobb mérvben soroztassanak a lovasságba, illetőleg, hogy a megállapított lovassági létszamba mennél több magyar vétessék. Egyebekben helyben ha- gyatott a küldöttség jelentése.

Ezután az albizottság a költségvetés részletes tárgyalását megkezdte. Az I. cimben az ezrede- sek, alezredek, és azon rangu orvosok és had- bírák magasabb fizetése megszavaztatott; ellenben gyalogságnál alkalmazandó lovasszázadosok lóil- letménye, minthogy ez nem ismertett el okvet- lenül szükségesnek, mellőztetett.

A tengerészeti albizottság d. e. 11 órákor szin- tén ülést tartott, és a hozzá utasított költségvetés 4. és 5. címét tárgyalta. A 4. cím „tengeri szol- gálat” néhány jelentéktelen észrevétel után hely- benhagyatott; az 5. cím „intézetek” tetelein sem történt változás, azonban lényegesebb észrevételekre szolgáltatott alkalmat. Így fölvilágosítást igényelt azon körülmény, hogy az intézetek összes szük- séglete 1872-re csekélyebb, mint az idén; a mi abban találja magyarázatát, hogy némely össze- gek most más címek alatt fordulnak elő. Továbbá a polai iskolának közös költségen főtartása azzal igazoltatott, hogy az iskolát tulnyomólag a hadi- tengerészetnél szolgáló családnyak gyermekei lá- togatják, és hogy ezen intézet nélkül az említett gyermekek nem találnak Polában elégséges isko- lát. — Szóba hozatott végre, hogy a Fiumében közös költséggel főtartott tengerészeti iskolákban a magyar nyelv kötelezett tantárgy legyen.

Ennek ellenében megjegyeztetett, hogy a ten- gerészeknek csak csekély mértékben van szüksé- gük hivatásukban a magyar nyelvre, a magyarul tanulni kívánók igényeinek pedig elég van téve az által, hogy a fiumei intézetekben három ma- gyar tanár működik. — Az ülés befejeztetett d. u.

2 óraker; a kormányt Gaal Jenő sorhajó hadnagy képviselte.

Franciaországi események.

Franciaországban a pártküldelemek hullámai, egy időre elsimultak. Thiers biztosításai, miszerint a köztársasággal őszinte próbát akar tenni, megnyugtatta a köztársaságiakat, kik most nyugodtan, de annál belterjesebben oda működnek, hogy ezen próbát a köztársaság diadallal állja ki, a monarchistákat pedig anélkül, hogy elkésztette volna, egyelőre legalább visszavonulásra bírta. Mindkét pártnak, valamint az egész országnak figyelmét most a július 2-án bekövetkező pótválasztások veszik igénybe, melyek elhatározók lehetnek az alkotmánykérdés megoldására nézve.

Párisban tegnap szintén ünnepély, győzelmi ünnepély volt. Thiers szemlét tartott Mac-Mahon győzelmes csapatai fölött, melyek a communet verték le.

A hadiszemlére 120,000 ember összpontosított, melynél Anglia, Ausztria-magyarország, Belgium, Holland, Svájc, Olasz- és Spanyolország katonai küldöttségek által képviseltették magukat. A „Patrie” írja: „Biztosan állítják, hogy Fabrice tábornoknak a vasárnapi fogadtatáson való megjelenése fontos indokkal birt. A tábornok megbízott, hogy adja tudtul Thiersnek azon élénk megelégedést, melyet Bismarck érzett a commune leveretése fölött. A tábornok hozzá tette, miszerint, ha Franciaország továbbra is nyújt a nyugalom és biztonság számára biztosítékokat, a német birodalmi kancellár a foglaló sereget a legrövidebb idő alatt le fogja szállítani. Ezen leszállítás a jelenlegi tényleges lábnak feléig fogna menni.”

Külföld.

Az olasz parlament július 10-én fog összejülni Rómában a holnap bekövetkezendő elnapolás után. — A hivatalos lap már jul. 1-től fogva Rómában jelenik meg.

A berlini bevonulási ünnepély, egészben véve fényesen és nagyszerűen folyt le. A kivilágítás pazar volt, és Vilmos császár az óriási tömeg örömrivalgásai között többször jelent meg a császári palota erkélyén.

Rómában 18-kán nagy ünnepélyességgel folyt le IX. Pius 25 évi pápaságának évforduló napja. A papság, a diplomáciai testület, sat. még tegnap tisztelgett a pápánál. A római nép ellenben annál hidegobb magatartást tanusított, sőt az utcákon kipisszogták azon egyéneket, kik pápai érdemjelket viseltek.

Legujabbak.

Bécs, június 19. A „Wanderer” jelenti Péterváradról: a montenegrói serdár Pero Matanovic és társa Luca Vucalovich Konstancinapolyból ideértek. Montenegróban újabb mozgalom kitörését közelállónak tartják.

Berlin, június 18. A mai diszebed fölött, mely 700 terítékre tartott a királyi várban, a császár ezeket mondá: A tiszteletadásnak és emlékezetnek e napját, mely a népet és seregét el nem muló dicsőségre és nem ismert jólétre emelt királyi atyám ércszobrát volt az utókornak átadandó a legmélyebb békében vala szándékunk megülni. De más-kép rendelé a gondviselés. Poroszország, mint akkori szövetségeseivel, úgy most is egész Németországgal frigyessülve, másodizben hivatott arra, hogy megbirkózzon ugyanazon ellenséggel, ki bennünket kihívott. És haladt győzelemről győzelemre eddig nem ismert nagysággal és kitartással, és azért díszíti újra a vas jelvény, mint akkoron, a hősök mellét. Itthon minden osztály mindkét nemből versenyzett áldozatkészségben és rokonszeretben. Nép és a sereg felülmulatlan állanak a világ színe előtt. Ezért emelem föl poharamat emlékül a hős királyra, halaköszöntésül a népek és a seregeknek.

Bécs, június 19. Az „Österreichische Correspondenz” egy konstancinapolyi tudósítás alapján biztosan állíthatja, hogy a porta viszonyai az alkí-

rályhoz újra igen barátságosak, és a fenforgott differenciák teljesen mellőzetteknek tekintendők.

Róma, június 19. Hír szerint Porosz-, Orosz- és Angolország kijelentették, hogy csak egy követet küldenek Rómába, még pedig az olasz király udvarához, ki esetleg a vatikánál is ellátandja funkcióit. A pápa jubileumára érkezett ajándékok összértéke 25 millió frankra becsültetik. A württembergi királyné 200,000 frankot aranyban adományozott, Amerikából a pápa 50000 font sterlinget aranyban kapott.

50 éves néptanítói jubileum B.-Csabán.

Halandó embernek, gyarló szerkezeténél fogva, csak kivételesen jut ki ama ritka szerencse, hogy e siralom völgyében, melyet közönségesen életnek szokás nevezni, búban vagy örömben egy fél századon elzarándokolgathasson. Még gyérebbe, mondhatjuk csak elvétve, hogy napjait fél századon keresztül, a leghasznosabb munkálkodás közben, a közügy javára szentelhesse. Ily ritka szerencsének lett osztályosa t. Vilim János b.-csabai evang. néptanító, midőn tanítóságának 50 éves örömmünnepét, jun. 17-én, megérthet. És az isteni gondviselés eme különös kegyére ő nem vala érdemtelen! Mert 50 évet becsülettel eltöltött azon pályán, melyet mindenki rögsnek, hálátlannak, terhesnek ismer. 50 évig híven végezte a legmagasztosabb, legistenibb munkát: az embernevelést, határtalan türelemmel, kitartó buzgalommal, oda-ado szeretettel. 4000-nél több azok száma, kik nem utolsó sorban, egyenest neki köszönhetik, hogy most a társadalomnak hasznos és erkölcsös tagjai. Ki az, ki ennyi dicső érdem előtt hódolatát lerakni nem sietne?!

Meglévén arról győződve, miszerint a sajtó feladatánál s azon tekintetnél fogva, melylyel a közművelődésnek tartozik, meghozva a méltánylás adóját azon nemesek iránt, kik úgy is mint emberek, úgy is mint közhivatalnokok erre kiváltképpen érdemesek, szívesen tért nyit, megörökítésére azon jelentőségében gazdag napnak, mely nemcsak a mi forrón szeretett Vilim bácsinknak s övéinek, de mindnyájunknak igazi örömnapja volt: megkísértjük lehetőleg hű rajzát adni a kegyeletes s lélekemelő ünnepélynek, melyet a b.-csabai evang. egyház megpróbált jellemű hivatalnokának, a néptanítók kedves pályatársuknak, a népnevelés barátai a népnevelés érdemes agg vitézének, örömet megadtak.

Az égiek nem engedték meg, hogy ünnepi örömtünk zavartalan, tökéletes legyen. Eltérőleg a már régebben megállapított programtól, mely az ünnepély cselekvényét a templomban határozta véghez vitetni, az ünnepelet férfit, közbe jött betegsége miatt, inopsans nagy tömeggé alakulva, szerény lakásán kerestük fel. Ott megtaláltuk a tiszta lelkű, munkától megviselt, de azért testben és lélekben még egészen meg nem tört ősz fűrtű, 71 éves öreg, kórágán fekülvé, könyező szemekkel. Erzékeny kézsorítások után először nt. Szeberényi Gusztáv helybeli evang. lelkész és békési esperes üdvözölte; szép beszédjében az egyház elismerő köszönetét, háláját, ragaszkodását jelentette ki, melyeket 29 évig tartó itteni működése által, magának kiérdemelt. Horváth János igazgató szíveshátóan a pályatársak jókivánatait tolmácsolta s adta kezébe azon ezüst serleget, melyel neki, e nap emlékére, a b.-csabai néptanítók kedveskedtek. Kemény Mihály egyházmegyei felügyelő a békési esperesség részéről köszönté. Szemian Sámuel csabai főjegyző megbízatásához képest először Csaba város nagyra becsülését tudatta vele, melyet mindig érezett, de most kiválóan érez iránta, mint oly polgára iránt, aki a tiszta erkölcsöknek s buzgó vallásosságnak mindenkor őre s terjesztője tudott s akart lenni; másodsor felolvasta előtte a békésmegyei gazdasági egyesület üdvözlő iratát, melyet a nevezett egylet hozzá, a kertészet, ménészet s fatenyésztés szorgalmas művelőjéhez intézett. Végül a b.-csabai egyház derék gondnoka egy 200 frtot tartalmazó levelet, az egyház adományaként, a végből nyújtott neki, hogy fordítsa azt megrongált egészségének helyre hozására. Minden egyes

szónok előadását, a jelenlevő számos tisztelgők, szívek mélyéből jövő „éljen”-nel pecsételték meg.

Az üdvözlő nyilatkozatok végüket érven, a gyenge beteg helyett s nevében veje, nt. Haan Lajos csabai lelkész mondott köszönetet a figyelemért kitüntetésért, melyek mint a ragaszkodás őszinte nyilvánulásai, a család tisztos fejét érték.

Ezután a nagy vendéglő egyik termében rendezett disztrakomán nemcsak a test, de a lélek is megtalálta a maga táplálékát. A szebbnél szebb toaszok, zene és a dal mind mind ünnepélyünk kiemelkedő alakját, Vilim Jánost dicsőítették.

A jó Vilim bácsi 50 éves tanítói jubileumán azon tanúsággal lettünk gazdagabbak, hogy az a hivatal, melyet bár 50 év mulva is oly szép erkölcsi kitüntetés ér, mely a híven teljesített kötelesség tudatában, meg ajándékozza fiait a legdrágább jó lelkiismerettel, mely tág mező a szép, jó és hasznos elkövetésére: tiszteletre méltó s megérdemli, hogy lelkesüljünk érte; s hogy már nem lehet messze az a boldog idő, a mikor a néptanítók közül senkisé tart 50 éves tanítói jubileumot; hanem legalább 30 évi igaz szolgálatt után, akár az egyház, akár az állam, de valamelyik részéről bizonyosan, tisztességes nyugdíjban részesül.

Épen e sorok befejezésekor fájdalmas szívvel vesszük a leverő hírt, hogy a derék tanferfi Vilim János, ma reggel 8 óraker, végelgyengülés következtében jobb létre szenderült. Legyen könnyű a föld fáradt tagjainak!

Békésvármegye törvényszékén a jun. 21—23-ki tanácsülésekben a következő polgári perek adattak elő:

1278—1871. Kurlik Andrásnak Bohnját György és társai elleni törvényes rész iránti pere. — 1893—1871. Bencsik András és társainak özv. Bencsik Mihályné és társai elleni örökrész iránti pere. — 2162—1871. Neumayer Ignácnak Majercsik János és társa elleni kártérítési pere. — 2318—1871. Csató Sándor és társainak V. Nagy János f.-gyarmati bíró elleni házhelyek adása vagy árúk megtérítése iránti pere. — Előadó: Igaz K. tbíró.

2410—1871. Czesznak Györgynek Czesznak Andrásné elleni örökrész kiadása iránti pere. — Előadó: Novák K. tbíró.

300—1871. Ifj. Szverle Mojszának Bodor Mojszáné elleni pere. — 2697—1871. Nagy P. Andrásnak Diószeghy Mária elleni válópere. Előadó: Szánthó A. tbíró.

6136—1870. Ökrös Zsuzsannának ifj. Szabó Sándor elleni válópere. — 6902—1870. Berndt Borcsa és társainak Atica Györgyné elleni örökösödési pere. — 62—1871. Skorka Istvánnak Subkégel Lidia elleni válópere. — Előadó: Németh J. tbíró.

Ujdonságok.

A harmadik műkedvelői előadás jövedelme 173 frt, a kiadás 64 frt 31 kr. volt, s így a tiszta jövedelem 108 frt 69 krt tesz, mely összeg a takarékpénztárba helyeztetett el.

Helyreigazítás. Lapunk mult száma első cikkében két értelemzavaró sajtóhiba csuszott be, melyet következőleg igazítunk helyre: a második bekezdés első sora: „Avagy szomorú jelek azok” helyett „Avagy nem szomorú jelek azok” olvasandó. A cikk három utolsó sora helyett ez áll: „s mert vannak, kikez állapotok megteremtésében diadaiukat látják, kevés gondolkodás után elmondhatják a hadvezérrel: még egy ily győzelem, aztán elvesztünk.”

Halálozások. Városunkban csaknem átalános ismert Nagy Károly temetésénél az ifjuság a baráti kegyeletnek igen szép példáját adá, meny nyiben tömegesen sietett résztvenni az elhunyt jó barát temetésén. Czinczár Áron bórkereskedőt szintén tegnapelőtt temették.

A színészekre közönségünk egy részének panasza van, hogy az előadások menetére s a darabok megválogatására nem sok gondot fordítanak, s hogy az ülőhelyek készítésénél legkevésbé sem gondoltak a közönség kényelmére, állítván gyenge, és kényelmetlen padokat. — Mi e nézethez nem egészen csatlakozunk, tudjuk azt, hogy a kezdet nehézségeivel kell küzdeniök, s még a szerelvények nagy része meg sem érkezett. De meg kell rónunk az előadás menetét, illetőleg némely szereplők idétlen rögtönzéseit, melyek csak a karzat közönségénél találnak némi hatásra. A padokra tett észrevételt magunkévá tesszük, s el is várjuk, hogy valamint az előadások napról-napra jobban mennek, úgy e körülményt sem fogják figyelmen kívül hagyni.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

Hajóssy Otto.

HIRDETÉSEK.

Hihetetlen és mégis igaz,

hogyan az alább felsorolt saját gyártmányu s hivatalosan megvizsgált

jól szabályozott órák

három évi jótállás mellett oly mesés áron adatnak el.

- Csak 1 frt 50 kr, vagy 2 frt** egy valódi párisi bronz óra, 1 évi jótállás mellett.
- Csak 9 frt** egy valódi angol ezüst hengeróra kristályüveggel, másodperc-mutatóval, valódi talmi-arany láncsal, nyakéremmel és jótállási jeggyel.
- Csak 12 frt** egy ezüst hengeróra, rugóra, erős kristályüveggel és láncsal, talmi-arany nyakéremmel és jótállási jeggyel.
- Csak 15 vagy 20 frt** egy valódi angol ezüst horgonyóra, kettős köpenyes savonette, finom vésettél, egy valódi talmi-arany láncsal s jótállási jeggyel.
- Csak 13 frt** egy valódi angol ezüst és tűzaranyozásu chronometer-óra, láncsal, éremmel talmi-aranyból, bőr-etui és jótállási jeggyel.
- Csak 14 frt** ugyanaz, sokkal finomabb, egy keleti utmutatóval.
- Csak 14 vagy 17 frt** egy valódi angol Prince of Wales remontoir óra a legerősebb nagyságu (kaliber) kristályüveggel, álamüvel, valódi talmi-aranyba foglalva. Ezen órák a többiek felett azon előnnyel bírnak, hogy kulcs nélkül felhuzhatók. Ily órákhoz mindenki ingyen egy talmi-arany láncot kap éremmel és jótállási jeggyel.
- Csak 13 frt** egy valódi angol hengeróra talmi-aranyból, legujabb mintájú, kettős kristályüveggel, mely alatt a számszám elzárva is látható, talmi-arany láncsal, éremmel és jótállási jeggyel együtt.
- Csak 13 frt** egy valódi talmi-arany-óra kettős köpenyyel, savonette, ruganyra, kistályüveggel, valódi talmi-arany láncsal, éremmel, bőr-etui-vel és jótállási jeggyel.
- Csak 14 vagy 17 frt** egy egészen kised női óra, valódi ezüstből, valódi aranyozással egy valódi talmi-arany láncsal és jótállási jeggyel.
- Csak 18 frt** egy valódi angol finom tűzaranyozásu ezüst chronometer-óra, kettős köpenyyel, finom email-lirozással, valódi és finom talmi-arany lánc- és jótállási jeggyel.
- Csak 18 vagy 20 frt** a legfinomabb ezüst angol horgonyóra, 15 rubinra, legfinomabb talmi-arany láncsal, éremmel, bőr-etui-vel és jótállási jeggyel.
- Csak 20 frt** egy ezüst remontoir-óra, kulcs nélkül felhuzható, talmi-arany láncsal és éremmel.
- Csak 23, 25, 27 frt** egy női aranyóra, láncsal, éremmel és jótállási jeggyel, — 45—46 frtért gyémántkövekkel.

Talmi-arany láncok rövidiek 1 frt, 1 frt 20, 1 frt 50, 1 frt 80, 2, 3, 4, 5, 7 frt, hosszuk 1 ft 50, 2, 2 frt 50, 3, 4, 5, 6, 8 frt.

Legnagyobb raktára a bécsi inga-óráknak, saját gyártmányuak.

Ismétlő-órák, melyek órát és negyedórát is ütnek, 40 frttól fölfelé.
Minden nyolc napban felhuzandók, 10, 18, 20 frt a legnagyobbak.
Minden órát és félórát ütök, nyolc napban egyszer felhuzandók, 25—30 frtig a legnagyobb.
Legujabb saját találmány: Inga-órák két vagy több zenedarabot tartalmazók, minden órában egy darabot játszanak.
Zenélők, két zenedarabbal 18—20 ft, három zenedarabbal 23—28 frt.
 Valamennyi óra első minőségű és hamisítványokkal fel nem cserélendő.

Az összegnek előre beküldése, vagy utánvét mellett minden megrendelés 24 óra alatt teljesítettik. Nem szabályozott órák 2 ftal olcsóbbak. Árjegyzékek ingyen.

Időjárást jelző órák, melyek 12 órával előbb az időjárást jelzik, a schwarzwaldi fali órák alakjára, inga és nehezékekkel darabonként 60 kr. Egy jó fűvén-óra 25 kr, 40 kr. Egy állványos óra 2, 3, 4, 5, 6 frttól 10 frtig.
Pompás zenélők (melodionok) ugynevezett éghang, mandolin és tremolo hangon zenélve, **Strauss, Ziehrer, Offenbach, Mayerbeer** és **Rossini** stb. szerzeményeit játsza, egy darab 4 zenedarabos 7 ft 80 kr, 6 zenedarabbal 18 frt. — **Fénykép-albumok** zenével: 8 frt 10—12, 15 frtig. — **Dohany-szelencék** zenével 7 ft 50. — **Szivaralmariomok** zenével: 18 frt. — **Varró-etui-ki** zenével 15 frt és százfélé más cikkek.
Csak 10 kr. egy órákules, mely minden órához használható.
Csak 50 kr. egy valódi schweizi rugany zsebóra, finom láncsal, éremmel és etui-vel; mindez csak 50 kr.
Csak 20 kr. egy megfelelő napóra láncsal és delectével.
Csak 6 frt 50 kr. egy pompás párisi bronzóra ütényvel, üveg alatt, disze minden szobának.
Csak 1 frt 50, 1 frt 80 vagy 2 frt a legfinomabb schwarzwaldi porcellán emaillozott falióra, melyekért a kezeség két teljes évre elvállaltatik.

Csak több évi tartózkodás után Angliában és Schweizban és a nagy kelendőség folytán vagyok képes az órákat olcsón adni.

RIX ANTAL BÉCSBEN

45)

Praterstrasse Nro 16.

4—12

A nálam vásárolt órákért 3 évig kezeskedem; az esetben, ha a 3 év alatt a rugó eltörik vagy más hiba esik, kötelezem magamat azt ingyen helyreigazítani.
Főáruhely: Bécs, Leopoldstadt, Praterstrasse 16.

Man biete dem Glücke die Hand!

250,000 M. Crt.

im günstigen Falle als höchsten Gewinn bietet die neueste grosse Geld-Verloosung, welche von der hohen Regierung genehmigt und garantirt ist.

Die vortheilhafte Einrichtung des neuen Planes ist derart, dass im Laufe von wenigen Monaten durch 7 Verloosungen 24,900 Gewinne zur sicheren Entscheidung kommen, darunter befinden sich Haupttreffer von eventuell M. Crt. 250,000, speciell aber 150,000, 100,000, 50,000, 40,000, 25,000, 20,000, 15,000, 12,000, 10,000, 8000, 6000, 5000, 3000, 105 mal 2000, 156 mal 1000, 206 mal 500, 11,600 mal 110 etc.

Die naechste zweite Gewinnziehung dieser grossen vom Staate garantirten Geldverloosung ist amtlich festgestellt und findet

schon am 19. und 20. Juli 1871 statt

1 viertel Original-Loos nur fl. 2. — 1 halbes Original-Loos nur fl. 4. — 1 ganzes Original-Loos nur fl. 8. — gegen Einsendung des Betrages in Oesterr. Banknoten.

Alle Auftraege werden sofort mit der grössten Sorgfalt ausgeführt und erhaelt Jedermann von uns die mit dem Staatswappen versehenen Original-Loose selbst in Haenden.

Den Bestellungen werden die erforderlichen amtlichen Plaene gratis beifügt und nach jeder Ziehung senden wir unseren Interessenten unaufgefordert amtliche Listen.

Die Auszahlung der Gewinne erfolgt stets prompt unter Staats-Garantie und kann durch directe Zusendungen oder auf Verlangen der Interessenten durch unsere Verbindungen an allen grösseren Plätzen Oesterreich's veranlasst werden.

Unser Debit ist stets vom Glücke begünstigt und hatten wir erst vor Kurzem wiederum unter vielen anderen bedeutenden Gewinnen 3 mal die ersten Haupttreffer in 3 Ziehungen laut officiellen Beweisen erlangt und unseren Interessenten selbst ausbezahlt.

Voraussichtlich kann bei einem solchen auf der solidesten Basis gegründeten Unternehmen überall auf eine sehr rege Betheligung mit Bestimmtheit gerechnet werden; man beliebe daher schon der nahen Ziehung halber alle Auftraege baldigst direct zu richten an

S. Steindecker & Comp.,

1—4

67)

Bank- und Wechsel-Geschäft in Hamburg.

Ein- und Verkauf aller Arten Staatsobligationen, Eisenbahn-Actien und Anlehensloose.

P. S. Wir danken hiedurch für das uns seither geschenkte Vertrauen und indem wir bei Beginn der neuen Verloosung zur Betheligung einladen, werden wir uns auch fernerhin bestreben, durch stets prompte und reelle Bedienung die volle Zufriedenheit unserer geehrten Interessenten zu erlangen.

D. O.

Gyulán, Dobay János könyvnyomdája. 1871.

Hirdetmény.

2—3

65)

A nmélt. közmunka és közlekedési ministeriumnak mult hó 30-ról 8586. sz. a kelt rendelete következtében közhírré tétetik, miszerint a Békés és Szarvas városok közt eső egyesült körösi átmet-szések szélesítési s mélyítési munkálatai zárt ajánlati tárgyalás útján fognak a legkevesebbet vállalkozónak átadni és pedig következő szakaszokban:

Hely megnevezés	Kiadandó földtömeg				össz.
	1-ső	2-ik	3-ik	4-ik	
					réteg, köb öl
1. K.-Teresa és M.-Berény közt 43. 40. 38. sz. átm.	6160	6309	6672	—	19141
2. M.-Berény és Gyoma közt 37. 36. 35. 34. sz. átm.	4807	4319	4772	—	13898
3. Gyoma alatt 33. 32. sz. átmetszés	5876	5665	5352	—	16893
4. Gyoma s Endröd közt 31. 30. 27. 26. 25. 24. sz. átmetszés	6368	5958	*1718	240	18308
5. Endröd s Szarvas közt 28. és 22. sz. átmetszés	8199	2130	10400	—	20729
összesen	31410	24381	32933	240	88964

A folytonosan magas vizállás miatt újabb részletes felvételek nem eszközölthetvén, fentebbi számok csupán irányadás végett közöltnék. Ajánlatok rétegenként, és köbökönként meghatározott egy-ségi árakban teendők, mely egységi árak az előleges számításhoz következőleg vétettek fel: Első réteg 1 frt 40 kr; második réteg 2 frt 10 kr; harmadik réteg 3 frt 15 kr. — kivéve a IV. szakaszban *gal jegyzett 1718 köböt; mely 2 frt 80 krjával számítatott — negyedik réteg 4 frt 55 kr.

A fentebbi táblázat köbmennyiségei szerint kiszámított vállalkozási összeg 5%-nak a gyulai m. kir. adóhivatalnál történt letételét igazoló pénztári nyugtával ellátott zárt ajánlatok, folyó évi julius hó 1-sőjének délelőtti 10 órájáig a rendes hivatalos órákba benyújthatók a Gyulán székelő Körös-Berettyó szabályozási m. kir. központi mérnöki hivatalhoz, hol a részletes feltételek is megtekinthetők. A zárt ajánlatok felnyitása a gyulai városház nagy termében folyó évi julius 1-én délelőtti 11 órakor nyilvánosan történend.

Kelt Gyulán Junius 15-én 1871.

Báró Wenckheim László

a Körös-Berettyó központi igazgató választmányi elnöke.

A szintyei jegyzői laknál 618 frt előirányzott összeg erejéig építendő új istállóra nézve f. é. julius hó 1-ső napján délelőtt 10 órakor, Szintye község-házánál árlejtés fog tartatni, mire mindazok, kik az építkezésre vállalkozni hajlandók, ezennel meghivatnak.

Az építkezési tervezet feltételei s egy általában az arra vonatkozó felvilágosítások a községi előjárásnál beszerezhetők.

Kelt Szintyén 1871. junius hó 18.

66)

Bigei Milán
bíró.

Román György
jegyző.